

Ähtäri

Ähtäriin kaupungin kotouttamisohjelma
11.12.2017

Sisällysluettelo

1. Johdanto	5
2. Maahanmuuttajien nykytilanne	5
3. Ähtärin kaupungin kansainvälistymisen keskeiset asiat	5
4. Maahanmuuttotoimikunnan asettaminen ja toiminta	6
5. Maahanmuuttajayhdyshenkilö	6
6. Maahanmuuttajien alkukartoitus ja -ohjaus	7
6.1 Henkilökohtainen kotoutumissuunnitelma	7
7. Suomen kielen koulutuksen järjestäminen Ähtärissä	8
7.1 Varhaiskasvatus- ja esikouluikäiset	8
7.2 Perusopetukseen valmistava opetus	8
7.3 Työttömät työnhakijat (TE-toimiston asiakkaat)	8
7.4 Työperäiset maahanmuuttajat	8
7.5 Luku- ja kirjoitustaidottomat	8
8. Palvelut	8
8.1 Ohjaus- ja neuvontapiste (Yhteispalvelu)	9
8.2 Asuminen	9
8.3 Päivähoito	9
8.4 Esi- ja perusopetus	9
8.5 Toisen asteen opinnot / Sedu	9
8.6 Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut	10
8.7 Vapaa-aikapalvelut ja harrastukset	10
8.8 Yhdistystoiminta	10
8.9 Kohtaamispaikka	11
9. Tiedottaminen	11
9.1 Tiedottaminen ulkomaalaisille	11
9.2 Kunnan sisäinen tiedottaminen	11
9.3 Ulkoinen tiedottaminen	11
9.4 Verkostoituminen E-P:n muiden kuntien yhdyshenkilöiden kanssa	11
9.5 Tehokas tiedonkulku eri sidosryhmien välillä	11
10. Etnisen tasa-arvon ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen ja syrjinnän ehkäiseminen .	12
11. Maahanmuuttajia ja kansainvälistymistä koskevat hankkeet	12
12. Kotoutumissuunnitelmat ja —toimenpiteet tällä hetkellä kunnassa asuville maahanmuuttajille	13

13. Toimenpiteet kunnan palvelujen ja asiakaspalvelun kehittämiseksi.....	14
14. Eri tahojen roolit kotouttamisessa ja niiden yhteystiedot.....	15
15. Kaupungissa asuvien maahanmuuttajien rooli kotouttamisessa	18
16. Kotouttamisohjelman seuranta ja päivitys.....	18
Liite 1 Etelä-Pohjalainen maahanmuuttajien koulutuksen ja kasvatuksen strategia.....	19
Liite 2 Maahanmuuttajien alkuohjauskaavio	61

1. Johdanto

Uusi laki kotoutumisen edistämisestä astui voimaan 1.9.2011 (1386/2010). Laissa määritellään kunnan ja muiden toimijoiden velvollisuudet maahanmuutto- ja kotouttamisasioissa. Kotouttamisohjelma sisältää suunnitelman tavoitteista, toimenpiteistä, voimavaroista sekä yhteistyöstä maahanmuuttajien kotouttamisessa. Lisäksi kotouttamisohjelmaan sisällytetään etnisen tasa-arvon ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen ja syrjinnän ehkäiseminen.

2. Maahanmuuttajien nykytilanne

Tällä hetkellä Ähtärissä asuu 61 ulkomaalaista (31.12.2015), jotka ovat muuttaneet työn ja opintojen perässä paikkakunnalle. Ähtärissä asuvista ulkomaalaisista työssäkäyviä 18-64-vuotiaita on tällä hetkellä 22 henkilöä. Heistä 10 henkilöä työskentelee palvelualalla. Ulkomaalaisista 10 henkilöä on työttömänä työnhakijana, sekä 8 muunlaisena työnhakijana. Ähtärin Sedussa opiskelee tällä hetkellä kaksi ulkomaalaista opiskelijaa.

Ähtärissä käy vuosittain satoja ulkomaalaisia turisteja. He valitsevat Ähtärin matkakohteekseen pääsääntöisesti Internetistä ja matkatoimistoilta saatujen tietojen perusteella. Ähtärillä on kaksi ystävyyskaupunkia: Audru Virossa ja Lycksele Ruotsissa. Yhteistyö niiden kanssa on tällä hetkellä melko vähäistä.

3. Ähtärin kaupungin kansainvälistymisen keskeiset asiat

Ähtärin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 8.9.2014 kaupungin strategian vuosille 2015-2020.

Ähtärin kaupungin toiminta-ajatus

Ähtäri on matkailustaan ja hyvistä palveluista sekä monipuolisesta elinkeinorakenteesta tunnettu väljän asumismukavuuden tarjoava luonnonläheinen palvelukeskus, joka tarjoaa vakinaisille ja loma-asukkaille laadukkaat ja monipuoliset koulutus-, sosiaali-, terveydenhuolto- ja vapaa-ajan palvelut. Ähtäri luo edellytykset koulutuksen kautta kehittämislle, yrittäjyyden edistymislle sekä turvallisille ja viihtyisille elinolosuhteille.

Kansainvälistyminen

Ähtärissä on useita yrityksiä, jotka toimivat kansainvälisellä tasolla. Tulevaisuudessa luultavasti kansainvälisesti toimivien yritysten määrä kasvaa koko Suomessa. Muun muassa matkailun kehittymisen myötä Ähtäri on kansainvälistynyt. Matkailijoiden suosio Ähtäriä kohtaan on kasvanut.

Kansainvälistyminen asettaa vaatimuksia ja haasteita koulutuksen kehittämiseen. Ähtärin kaupunkistrategian mukaisena tavoitteena on olla kansainvälisyyteen suuntautunut valtakunnallisesti merkittävä hyvinvointi- ja terveysturkailun sekä luonto-, elämys- ja tapahtumamatkailun keskittymä.

Pyritään houkuttelemaan Ähtärissä opiskelevia ulkomaalaisia jäämään valmistumisen jälkeen kuntaan asumaan ja töihin.

Pyritään kehittämään yhteistyötä naapurikaupunkien kanssa lähivuosina eri aloilla: elinkeinoelämä, lasten leirit, urheilutapahtumat ja ystäväperhetoiminta. Näiden kautta lisätään kuntalaisten ja kunnan henkilökunnan kansainvälistä kokemusta.

Muita kansainvälistymisen /maahanmuuttostrategian tavoitteita ovat:

- Ähtäriin tuleva ulkomaalainen on tervetullut lomailemaan, harrastamaan, opiskelemaan, yrittämään tai työskentelemään;
- Ähtäriin muuttava maahanmuuttaja ja hänen perheensä kokevat itsensä tervetulleeksi;
- Ähtäriin yksityiset ja julkiset organisaatiot / palvelut ovat valmiina, kun maahanmuuttajia saapuu;
- maahanmuuttaja saa tehokkaan alkuohjauksen siten, että hän integroituu nopeasti suomalaiseen yhteiskuntaan ja löytää helposti tarvitsemansa palvelut;
- paikallinen kantaväestö ei koe uhkaavaksi maahanmuuttajien läsnäoloa vaan paikallisyhteisö voi oppia jotain maahanmuuttajilta;
- suhtaudutaan suvaitsevasti maahanmuuttajiin.

4. Maahanmuuttotoimikunnan asettaminen ja toiminta

Ähtäriin kaupunginhallitukselle esitetään maahanmuuttotoimikunnan perustamista. Toimikunnan tehtäviin kuuluu mm.:

- kansainvälistymisen / maahanmuuttostrategiaan liittyvien kehitysehdotusten tekeminen
- alkukartoituksen järjestämisestä sopiminen
- kaupungin kotouttamisohjelman säännöllinen päivittäminen
- kaupungin maahanmuuttoasioiden koordinointi ja edistäminen

Maahanmuuttotoimikunnan jäseniksi esitetään valittaviksi seuraavat henkilöt:

Seppo Karjala: Hallintojohtaja (pj), sijainen Jarmo Pienimäki: Kaupunginjohtaja

Outi Rintamäki: sote-integraattori (sihteeri)

Heikki Makkonen: elinkeinopalvelut

Auli Peltokangas: asuntopalvelut

Kirsi Haveri: Kuusiolinnalla Terveys Oy

Osmo Sivén: liikuntatoimi

Eija Kuoppa-aho: sivistysjohtaja

Päivi Ahopelto: Erityisopetuksen koordinaattori

Marke Hirvilampi: Lakeudenportin kansalaisopisto

Te- toimisto: valitsee ja nimeää edustajansa

Mauno Salmela: ELY -keskus

Lisäksi toimikunnan työskentelyyn osallistuvat tarpeen mukaan seuraavien organisaatioiden edustajat: KELA, Poliisi, SPR, MLL, seurakunnat, jne.

Maahanmuuttotoimikunta kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajan tai hänen sijaisensa esityksestä. Toimikunta on saatujen tietojen perusteella maahanmuuttajayhdyshenkilön vetämänä laatinut tämän kotouttamisohjelman.

5. Maahanmuuttajayhdyshenkilö

Kaupungissa on nimetty maahanmuuttajayhdyshenkilö, joka auttaa maahanmuuttajia erilaisissa elämäntilanteissa. Yhdyshenkilö neuvoo mm. työelämään, sosiaaliturvaan, terveyteen ja koulutukseen liittyvien asioiden selvittämisessä ja ohjaa palvelua järjestävien yhteistyötahojen piiriin.

Maahanmuuttajayhdyshenkilö:

- koordinoi maahanmuuttajatyötä kunnassa
- vastaa yhdessä maahanmuuttotoimikunnan kanssa kotouttamisohjelman päivittämisestä
- koordinoi alkuvaiheen ohjaus- ja neuvontapalvelujen järjestämistä

- esittää kunnan johtoryhmälle maahanmuuttoa ja kotouttamista koskevia asioita
- tekee tiivistä yhteistyötä viranomaisten, oppilaitoksen ja yritysten kanssa kotouttamisasiassa
- tekee yhteistyötä E-P:n muiden kuntien maahanmuuttajayhdyshenkilöiden kanssa

Maahanmuuttajayhdyshenkilöksi esitetään valittavaksi sosiaaliohjaaja Miia Sillanpää ja hänen sijaisekseen sote-integraattori Outi Rintamäki.

6. Maahanmuuttajien alkukartoitus ja -ohjaus

Ulkomaalaiselle joka muuttaa Ähtäriin ja jolla on aikomusta asua siellä pidempään tehdään alkukartoitus ja -ohjaus. Sen tekee ryhmä eri alojen asiantuntijoita, joita koordinoi kunnan maahanmuuttajayhdyshenkilö. Alkukartoituspalveluita kunta voi hankkia myös ulkopuolisilta asiantuntijoilta. Alkukartoituksen ja -ohjauksen tavoitteena on tunnistaa maahanmuuttajassa osaaminen, aikaisempi koulutus ja kokemus, kielitaito, muut taidot, mahdollisesti jopa erikoistaidot sekä kiinnostusalueet. Lisäksi pyritään selvittämään maahanmuuttajan vahvuudet ja heikkoudet sekä esittelemään kunnan tarjoamat työllistymis-, harrastus-, opiskelu- ja/tai yrittäjyyshmahdollisuudet. Näiden tietojen perusteella luodaan maahanmuuttajalle mahdollisimman tehokas, käytännönläheinen kotoutumissuunnitelma.

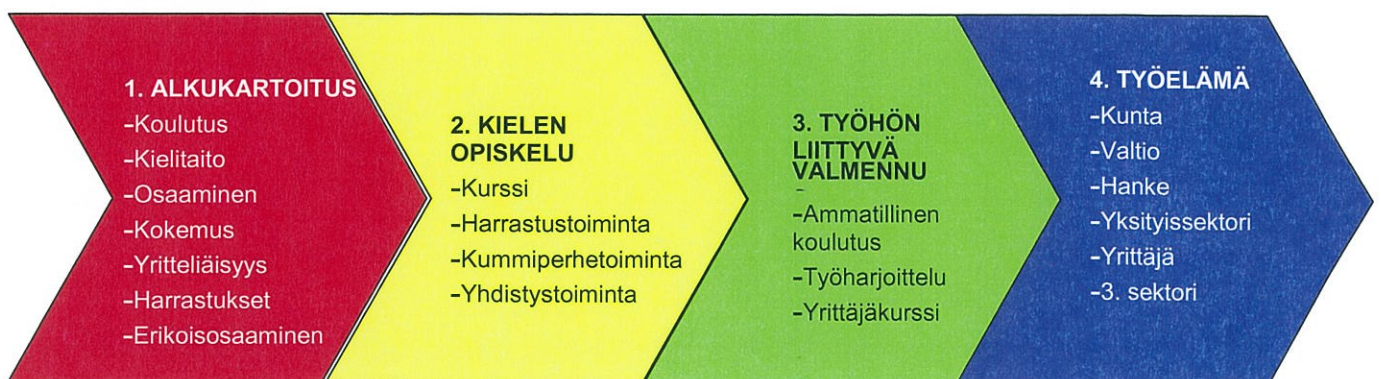
6.1 Henkilökohtainen kotoutumissuunnitelma

Jos maahanmuuttaja on TE-toimiston asiakkaana, maahanmuuttaja ja TE-toimisto laativat suunnitelman. Jos maahanmuuttajalla ei ole TE -toimiston asiakkaana, maahanmuuttaja ja kunta laativat yhdessä suunnitelman. Molemmissa tapauksissa pyritään käyttämään samaa pohjaa.

Kotoutumissuunnitelmasta tulee käydä ilmi millä toimenpiteillä ja millä aikataululla maahanmuuttaja saa tarvittavaa tietoa ja taitoa pärjätäkseen Ähtärissä ja Suomessa. Suunnitelmassa olevat toimenpiteet:

- perustuvat alkukartoitukseen ja -keskusteluun maahanmuuttajan kanssa,
- on laitettu loogiseen järjestykseen,
- tukevat maahanmuuttajaa hankkimaan tarvittavaa kielitaitoa sekä ammattitaitoa,
- seurataan säännöllisesti ja päivitetään tarpeen mukaan.

On syytä seurata tarkasti miten opiskelu etenee ja kuinka motivoitunut maahanmuuttaja on opiskelemaan. Lisäksi sopivatko hänelle käytetyt opetusmenetelmät. Sen mukaan voidaan tehdä muutoksia suunnitelmaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Kuvio 1. Maahanmuuttajan kotoutumisprosessi.

7. Suomen kielen koulutuksen järjestäminen Ähtärissä

Lakeudenportin kansalaisopistossa on tällä hetkellä tarjolla suomenkielen kursseja. Kurssit ovat alkeiskursseja sekä edistyneemmille käyttäjille suunnattuja kursseja. Ähtärin kaupungissa tai tarpeen mukaan kunta- tai muuna yhteistyönä pyritään järjestämään suomen kielen opetusta riippuen kohderyhmästä, tarpeista sekä käytössä olevista resursseista. Kotouttamista edistäviä toimenpiteitä ja palveluita järjestetään pääasiallisesti osana kaupungin peruspalveluja. Tarkoituksena ei ole luoda erillisiä rinnakkaispalveluita maahanmuuttajille.

7.1 Varhaiskasvatus- ja esikouluikäiset

Varhaiskasvatusikäisten kohdalla toteutetaan Ähtärin kaupunginvaltuuston hyväksymää varhaiskasvatussuunnitelmaa. Esiopetusikäiset maahanmuuttajat integroidaan tarvittavin tukitoimin esiopetusryhmiin, tarvittaessa esioppilas voi osallistua myös valmistavaan opetukseen tai niiden yhdistelmiin.

7.2 Perusopetukseen valmistava opetus

Ähtärissä on vuonna 2012 tehty hankkeena monikulttuurisuustaitojen kehittämissuunnitelma, jossa on kirjattu toimintaohjeet maahanmuuttajaoppilaiden integroimiseksi perusopetukseen. Hankkeen loppuraportti on liitteenä (LIITE1).

7.3 Työttömät työnhakijat (TE-toimiston asiakkaat)

SEDU aikuiskoulutus järjestää useampia kotoutumiskursseja, joiden tavoitteena on:

- opettaa suomen kielen sanastoa ja kielioppia (perustaso ja keskitaso);
- tutustuttaa maahanmuuttajia suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin;
- antaa opiskeluvalmiuksia ammattitutkinto-opinnoista selviämiseen ennen opintojen alkua.

7.4 Työperäiset maahanmuuttajat

Työperäiset maahanmuuttajat ovat kotouttamislain mukaan oikeutettuja kotoutumissuunnitelmaan, mikäli alkukartoituksen perusteella se arvioidaan tarpeelliseksi. Ähtärin kaupunki järjestää heille kotoutumistoimenpiteitä yhdessä työnantajiansa sekä muiden tahojen kanssa. Tämä edesauttaa työperäisen maahanmuuttajan ja hänen perheensä nopeampaa integroitumista yhteiskuntaan sekä pysymistä kaupungissamme. Suomen kieli ja tutustuminen Suomen yhteiskuntaan ovat tärkeitä koulutuksia kotoutumisen kannalta. Lakeudenportin kansalaisopisto järjestää lyhytkestoisia suomen kielen ja kulttuurikursseja maahanmuuttajille. Maahanmuuttajat voivat osallistua myös muihin kursseihin, joita kansalaisopisto järjestää. Lakeudenportin kansalaisopiston kursseihin voivat osallistua myös naapurikuntien eli Alavuden ja Kuortaneen maahanmuuttajat.

7.5 Luku- ja kirjoitustaidottomat

SEDU-aikuiskoulutus ja Lakeudenportin kansalaisopisto järjestävät tarvittaessa koulutuksen luku- ja kirjoitustaidottomille.

8. Palvelut

Ähtärin kaupunki pyrkii järjestämään kunnassa asuville maahanmuuttajille palveluita. Tarkoituksena ei ole luoda rinnakkaispalveluita vaan tehokkaan alkuohjauksen avulla saadaan maahanmuuttajat käyttämään samoja palveluita kuin muutkin kuntalaiset. Nykyiset maahanmuuttajat käyttävät kunnan palveluita vaihtelevasti. Ne, jotka osaavat suomea asioivat itsenäisesti ja pystyvät hoitamaan melko hyvin kaikkia asioitaan. Kaupungin palvelujen

asiakaspinnassa työskentelevistä noin puolet pystyy kommunikoimaan englannin kielellä. Se auttaa niissä tilanteissa, kun maahanmuuttaja osaa englantia. Niissä tapauksissa, joissa ei ole löydetty yhteistä kieltä, käytetään tulkkausta esimerkiksi videoneuvottelulaitteiston välityksellä (eÄhtäri). Seuraavassa luetellaan niitä kunnan palveluita, joissa täytyy erityisesti huomioida maahanmuuttajan mahdollinen kielitaidon tai Suomen yhteiskunnan tuntemisen puute.

8.1 Ohjaus- ja neuvontapiste (Yhteispalvelu)

Ähtärin kaupungintalolla 1. kerroksessa sijaitsee eri viranomaisten ja kaupungin yhteinen yhteispalvelupiste, josta on mahdollista saada esitteitä, apua asiointissa ja yleistä neuvontaa ja ohjausta. Ähtärin kaupungintalo sijaitsee osoitteessa; Ostolantie 17, 63700 Ähtäri.

8.2 Asuminen

Kiinteistö Oy Ähtärin Vuokratalot osoittaa maahanmuuttajille kunnallisia vuokra-asuntoja sieltä missä niitä on vapaina.

- maahanmuuttajia ei keskitetä asumaan vain tietyille asuma-alueille
- opastamista jos mahdollista omalla kielellä alkuvaiheessa (pikaohjeet, jne)
- yhteisten pelisääntöjen ohjeistus: nurmikon leikkaus, lumityöt, roskien lajittelu, asuntojen tuuletus, jne
- tiedustellaan pitempään asuville maahanmuuttajilta kiinnostusta ostaa omistusasunnon.

8.3 Päivähoito

- selvitetään avustavien työntekijöiden tarve päivähoidossa

8.4 Esi- ja perusopetus

- jokaiselle kouluikäiselle maahanmuuttajaoppilaalle laaditaan kotoutumissuunnitelma
- selvitetään tukitoimien tarve perusopetuksessa
- valmistavan luokan tarpeen selvittäminen

8.5 Toisen asteen opinnot / Sedu

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus (VALMA) ja ammatillinen koulutus

Koulutuskeskus Sedun VALMA tarjoaa monipuolisia opiskelutapoja ja yksilöllisiä opintopolkuja myös maahanmuuttajille. VALMA on perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheessa toimiva ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava yhtenäinen koulutuskokonaisuus, jossa kuitenkin huomioidaan erilaisten kohderyhmien erityistarpeet. Yksi ja yhtenäinen VALMA kattaa aikaisemmat Ammattistartin, Tekniikkastartin, Sedu-Spurtin, Kotitalousopetuksen sekä maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan opetuksen (MAVA). Oleellisin ero aiempaan MAVA-koulutukseen on se, että nyt maahanmuuttajataustaiset opiskelijat opiskelevat yhdessä suomenkielisten opiskelijoiden kanssa. Koulutus edistää myös erityistä tukea tarvitsevien ja maahanmuuttajataustaisten nuorten tasavertaisuutta koulutuksessa, työelämässä ja hyvän elämän saavuttamisessa yhteiskunnan jäsenenä.

VALMAN opinnot sisältävät pakollisen koulutuksen osan lisäksi opiskeluvalmiuksien vahvistamista, arjentaitojen ja hyvinvoinnin vahvistamista, työssäoppimiseen ja oppisopimuskoulutukseen valmentautumista tai ammatillisia tutkinnon osia tai osan osia. VALMA-koulutus antaa monipuolista ohjausta ja tukea koulutuksen ja ammatin valinnassa. Koulutus on opiskelijalähtöistä ja perustuu alkukartoituksen jälkeen opiskelijan henkilökohtaisiin tarpeisiin ja kiinnostuksen kohteisiin. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma mahdollistaa koulutuksen

suuntaamisen yksilöllisesti ja osaamistavoitteiden henkilökohtaisen valinnaisuuden. Lisätietoja opintojen sisällöstä www.sedu.fi.

VALMA-koulutukseen tulevien maahanmuuttajien tai maahanmuuttajataustaisten henkilöiden kielitaidon tulisi olla suomen tai ruotsin kielessä kielitaidon tasojen kuvausasteikolla tasoa A2.2. Valmassa opiskeltava suomen ja ruotsin kieli on vahvasti sidoksissa ammatilliseen koulutukseen ja ammattialoihin.

Koulutuskeskus Sedun VALMA koulutuksiin haetaan opintopolkujärjestelmän kautta. VALMA-koulutukseen on jatkuva haku. VALMA opintoja järjestetään Koulutuskeskus Sedussa Seinäjoella, Kauhajoella, Lapualla ja Ähtärissä.

Maahanmuuttaja, joka ei ole suorittanut perusopintojaan loppuun Suomessa tai hänellä on ulkomainen todistus, hakeutuu koulutukseen Opintopolku-palvelussa **harkintaan perustuvassa valinnassa** syillä **koulutodistuksen puuttuminen / todistuksen vertailuvaikeudet**. Oppilaitos voi valita ammatilliseen koulutukseen harkintaan perustuvassa valinnassa enintään 30% opiskelijoista. Mikäli hakijan äidinkieli on jokin muu kuin suomi, hänet kutsutaan suomen kielen kokeeseen. Kokeella hakija osoittaa, että hänellä on riittävät valmiudet opetuskielen suulliseen ja kirjalliseen käyttämiseen. Perustutkintoa opiskelemaan voi päästä vain kielikokeen hyväksytysti suorittanut hakija.

Opetuskielen taitoa pidetään mm. riittävänä, jos:

- hakijalla on perusopetuksen päättötodistus, joka on suoritettu vastaanottavan oppilaitoksen opetuskielellä
- hän on suorittanut yleisten kielitutkintojen suomen kielen tutkinnon kaikki osakokeet vähintään taitotasolla 3

Lisätietoa **Opintopolku.fi** -> Ammatillinen koulutus -> Valintaperusteet ammatilliseen -> Kielikokeet

8.6 Sosiaali- ja terveystalvet

- Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalvetyhtymä, sekä Kuusiolinna Terveyst Oy
- tulkkaustarve, eÄhtäri
- kulttuurierot: mies-/naislääkäri
- neuvonta ja ohjaus tarvittaessa terveydenhuollosta/hygieniasta

8.7 Vapaa-aikapalvelut ja harrastukset

Ähtäriin kaupungin nettisivuilta, www.ahtari.fi, löytyy tietoa paikallisista harrastusmahdollisuuksista, jotka ovat tarjolla niin kaupunkilaisille kuin maahanmuuttajillekin. Lisäksi paikallislehdistä löytyy ajankohtaisia asioita ja ilmoituksia tilaisuuksista, joita kaupungissa järjestetään. Monet järjestöt käyttävät ilmoituskanavanaan paikallislehtiä, kuten esimerkiksi Uutisuutaa ja Viiskuntaa.

Ähtäriin kirjasto kuuluu Oiva-kirjastokimppaan ja liittyy Etelä-Pohjanmaan yhteiseen kirjastokimppaan, jolloin vieraskielisen aineiston saatavuus paranee entisestään. Ähtäriin kirjastossa ovat käytettävissä mm. asiakastietokoneet.

8.8 Yhdistystoiminta

Ähtärissä toimivista yhdistyksistä on tietoa saatavilla kaupungintalon alakerrassa sijaitsevasta neuvonnasta, paikallislehdistä, sekä osana kotouttamisohjelmaa olevasta taulukosta jossa lueteltu paikalliset toimijat yhteystietoineen. Lisäksi kaupungin internet-sivuille olevan "Ulkomaalaisille"-

linkin takaa löytyy yhteystiedot alueella toimiviin yhdistyksiin.

8.9 Kohtaamispaikka

Pirkanlinnassa pystytään tarpeen mukaan järjestämään kohdennettuja ja teemoitettuja tapahtumia yhteistyössä kirjaston, kulttuuritoimen, kansalaisopiston ja nuorisotoimen kanssa. Pirkanlinna toimii Ähtärin kaupungin kulttuurikeskuksena ja sijaitsee keskeisellä paikalla oppilaitosten läheisyydessä lähellä kaupungin keskustaa. Se voi toimia myös monikulttuurisena kohtaamispaikkana.

9. Tiedottaminen

Tehokas tiedottaminen on tärkeä asia kotoutumisen onnistumisen kannalta.

9.1 Tiedottaminen ulkomaalaisille

Kaupungin etusivuille laitetaan linkki "Ulkomaalaiselle – Foreigners", joka ohjaa kaupungin ulkomaalaisille tehtyyn materiaaliin. Sieltä kävijä löytää maahanmuuttajayhdyshenkilön yhteystiedot. Kaupungin kotisivuilla ei ylläpidetä muiden viranomaisten sääntöjä tai tietoja koskien maahanmuuttajia (oleskelu, lupa-asiat, KEI:An korvaukset, jne) vaan kaupungin kotisivuilta luodaan linkkejä näiden organisaatioiden kotisivuille: mm. KELA, Sisäasiainministeriö, TEM, ELY-keskus, www.infopankki.fi.

Mikäli maahanmuuttajalla on sähköpostiosoite ja hän on antanut suostumuksensa, maahanmuuttajayhdyshenkilö voi lähettää maahanmuuttajille tarvittaessa tiedotteen, jossa kerrotaan ajankohtaisista asioista, tapahtumista, jne. Tärkeintä on kuitenkin saada maahanmuuttajat oppimaan löytämään ja käyttämään paikallismediaa tiedon hankkimiseen.

9.2 Kunnan sisäinen tiedottaminen

Sisäisellä tiedottamisella pyritään varmistamaan tiedonkulku kunnan sisällä sekä vaikuttamaan positiivisesti kaupungin palveluksessa olevien asenteisiin maahanmuuttajia kohti.

9.3 Ulkoinen tiedottaminen

Antamalla asiallista tietoa medialle ja sen kautta kaupunkilaisille siitä, miten Ähtärissä suhtaudutaan maahanmuuttajiin sekä miten he osallistuvat kaupunkimme hyvinvoinnin ylläpitämiseen voidaan parantaa kuntalaisten asennetta maahanmuuttajia kohti.

9.4 Verkostoituminen E-P:n muiden kuntien yhdyshenkilöiden kanssa

Ähtärin maahanmuuttajayhdyshenkilö verkostoituu Kuusiokuntien sekä Etelä-Pohjanmaan muiden kuntien maahanmuuttajayhdyshenkilöiden kanssa. Tarkoituksena on vaihtaa kokemuksia ja tietoja maahanmuuttajatyöstä sekä tuoda esille hyvät käytännöt.

9.5 Tehokas tiedonkulku eri sidosryhmien välillä

Maahanmuuttajatoimikunnan jäsenillä on vastuu varmistaa tehokasta tiedonkulkua valtion viranomaisten, kaupungin eri hallintokuntien, oppilaitosten, hankevetäjien ja muiden tahojen välillä. Silloin eri toimenpiteet voidaan synkronoida ja antaa maahanmuuttajalle parempaa palvelua. Toimikunnan jäsenet pitävät säännöllisesti yhteyttä keskenään, järjestävät yhteistyöpalavereita ja osallistuvat tapahtumiin.

10. Etnisen tasa-arvon ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen ja syrjinnän ehkäiseminen

Ähtärissä toimii monialaisia yhteistyöryhmiä, jotka organisoivat ja edistävät monikulttuurisuuden teemojen läpi käymistä eri yhteisöissä ja organisaatioissa. Varhaiskasvatuksessa, koulussa, työyhteisöissä monikulttuurisuus ja syrjinnän ehkäiseminen otetaan huomioon toimintasuunnitelmien teossa.

11. Maahanmuuttajia ja kansainvälistymistä koskevat hankkeet

Ähtärin kaupunki on kiinnostunut tekemään Kuusiokuntien alueen kanssa tiivistä yhteistyötä, jotka luovat kestäviä ja hyödyllisiä toimintamalleja ja käytäntöjä maahanmuuttajien kotouttamiselle sekä kaupungin kansainvälistymiselle.

12. Kotoutumissuunnitelmat ja —toimenpiteet tällä hetkellä kunnassa asuville maahanmuuttajille

Toimenpiteet	Vastuu	Aikataulu / Resurssit
Järjestetään alkukartoitus alle 3 vuotta Suomessa (ja kaupungissa) asuville maahanmuuttajille sekä uusille kuntalaisille	Kuussote ja TE-toimisto	Uuden henkilön muuttaessa
Tehdään kotouttamissuunnitelmat sosiaalitoimen asiakkaille	Kuussote	Uuden henkilön muuttaessa
Ohjataan sosiaalitoimen asiakkaat kielikoulutukseen, harrastuksiin, yrittäjäkurssille	Kuussote	Asiointien yhteydessä
Keskustellaan työssäkävien työnantajien kanssa maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmista ja mahdollisen kielikoulutuksen järjestämisestä	Lakeudenportin kansalaisopisto ja Sivistystoimi	Tapauskohtaisesti
Laaditaan kotouttamissuunnitelmat työperäisille maahanmuuttajille (painopisteet kielikoulutus, yhteiskuntaan tutustuminen ja vapaa-aika/ yhdistystoimintamahdollisuudet)	Kuussote	Uuden henkilön muuttaessa
Kieli- / kotouttamiskoulutus työperäisille maahanmuuttajille	Työnantaja ja Lakeudenportin kansalaisopisto	Kursseja meneillään 2016-2017 lukuvuonna
Keskustellaan Sedun opiskelijoiden kanssa kiinnostuksesta jäädä paikkakunnalle opiskelujen jälkeen	Sedun ammattioppilaitoksen työntekijät	Opiskelijan valmistumisen yhteydessä
Tehdään halukkaille opiskelijoille kotoutumissuunnitelmat	Sedu ja Kuussote	Uuden henkilön aloittaessa opinnot

13. Toimenpiteet kunnan palvelujen ja asiakaspalvelun kehittämiseksi

Toimenpiteet	Vastuu	Aikataulu / Resurssit
Järjestetään kaupungin henkilöstölle maahanmuuttajatyöhön ja kulttuurien tuntemukseen liittyvää koulutusta, valmennetaan kaupungin henkilöstö työskentelemään monimuotoisissa työyhteisöissä sekä huomioimaan monikulttuuristen asiakkaiden tarpeet palvelujen käyttäjinä	Johtoryhmä, maahanmuuttotoimikunta, henkilöstöhallinto	Tarvittaessa ja muiden koulutusten yhteydessä, sekä työyhteisöjen työkokouksissa
Maahanmuuttoyhdyshenkilön kouluttaminen ja verkostoituminen	Johtoryhmä, henkilöstöhallinto	Alueelliset koulutukset ja tapaamiset kun niitä on
Englannin kielen koulutusta asiakasrajapinnassa oleville kunnan työntekijöille	Henkilöstöhallinto	Tarvittaessa, hyödynnetään olemassa olevaa koulutustarjontaa
Laaditaan ohjeistus ja suositukset tulkkien käytöstä asiakastilanteissa	Maahanmuuttotoimikunta, eÄhtäri, ICT-osasto	Vireillä
Rekrytoidaan selvityksen jälkeen valmistavan luokan opettaja	Sivistystoimi	Tarvittaessa
Selvitetään tarvetta palkata myös maahanmuuttajataustaisia työntekijöitä sekä harjoittelijoita kunnan palvelujen toteuttajiksi	Hallintokunnat, henkilöstöhallinto	Tarvittaessa
Kartoitetaan yritysten kiinnostusta osallistua kotouttamisprosessiin	Johtoryhmä, elinkeinotoimi, Kuussote	Tarvittaessa
Koulutukset kaupungin henkilökunnalle selkokielen käytöstä asiakaspalvelussa	Johtoryhmä, sivistystoimi	Tarvittaessa

14. Eri tahojen roolit kotouttamisessa ja niiden yhteystiedot

Organisaatio/henkilö	Yhteystiedot	Rooli
Ähtärin kaupungin yhteispalvelupiste	Ostolantie 17, 63700 Ähtäri ma-pe klo 9-15 p. 040 139 6127, 020 125 2600	Neuvonta ja avustavat tehtävät, Kela, poliisi, maistraatti, työvoimapalvelut, oikeusapu ja edunvalvonta, veropalvelut, tulkkipalvelu (myös etä- ja videoneuvottelupalveluna)
Ähtärin pääterveysasema	Sairaalantie 4, 63700 Ähtäri ma-pe klo 8-18, viikonloppuisin ja arkipyhinä suljettu (Alavuden terveysasema 24/7 auki, Salmentie 10) Kiireetön lääkärin ajanvaraus p. 06-25257236 Ensiapu ja kiireellinen hoito p. 06-25257612	Terveystieteiden palvelut: - lääkärin vastaanotto - erikoislääkäripalvelut - terveysneuvonta - äitiys-, ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvola - fysioterapia - hammashuolto - laboratorio ja röntgen - sairaankuljetus
Alavuden pääterveysasema	Salmentie 10, 63300 Alavus 24/7 auki, Lääkärin ja hoitajan kiireetön vastaanotto p. 06-25257613 Ensiapu ja kiireellinen hoito p. 06-25257612	Terveystieteiden palvelut, ensiapu ja kiireellinen hoito
Seinäjoen keskussairaala	Hanneksenrinne 7, 60220 Seinäjoki p. 06 415 4555	Päivystys ja erikoissairaanhoito
Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystieteiden / Ähtärin toimipiste	Kaupunginvirasto, Sairaalantie 4, 63700 Ähtäri	- palveluohjaus - toimeentulotuki - lastensuojelu - vammaispalvelut - kuntouttava työtoiminta
Kuusiolinna Terveys Oy	Salmentie 10, 63300 Alavus p. 06-25257601	- perhetyö ja -ohjaus - ikäihmisten palvelut - vauvalahja - päihde- ja mielenterveyspalvelut - www.kuusiolinna.fi

Varhaiskasvatus	Ostolantie 17, 63700 Ähtäri varhaiskasvatuspäällikkö p. 040 573 9673	- lasten päivähoito - esiopetus
Otsonkoulu	Koulukuja 3 A 2, 63700 Ähtäri rehtori p. 040 510 5367	- perusopetus, luokat 1-6 - aamu- ja iltapäivätoiminta - oppilashuolto
Yhteiskoulu ja lukio	Lukiontie 1, 63700 Ähtäri rehtori p. 040 668 2301	- perusopetus, luokat 7-9 - lukio-opinnot - opinto-ohjaus - oppilashuolto
Sedu	Koulutie 16A, 63700 Ähtäri p. 020 124 6200	- ammatillinen opetus - opiskelija-asunnot - opinto-ohjaus - opiskelijahuolto
Erityispalvelut Osviitta / Kuusiolinnaterveys Oy	Sairaalantie 4, 63700 Ähtäri osastonsihteeri p. 040-7689190	- perheneuvonta - psykologipalvelut - puhe- ja toimintaterapia - päihdetyö
Ähtärin seurakunta	Keskuskuja 3, 63700 Ähtäri p. 06 5151 600	- jumalanpalvelukset - kirkolliset toimitukset - lapsi- ja nuorisotyö - kirkkoherranvirasto
MLL, Ähtärin paikallisyhdistys	Perhekeskus Mukulamutka Ostolantie 4, 63700 Ähtäri Puheenjohtaja Niina Kivinummi p. 050 572 4608	- vapaa-ajan toimintaa lapsiperheille (vauvajumppa, perhekahvila, jne.) - lastentarvikkeiden vuokraus
SPR, Ähtärin osasto	Puheenjohtaja Simo Koski p. 050 361 2009	- ystävätoimintaa - ikäihmistien kerhotoimintaa - keräystoimintaa
Lakeudenportin kansalaisopisto, Ähtärin osasto	Lukiontien 1, 2 krs (Yhteiskoulu-lukio) 63700 Ähtäri p. 040 569 6940	- opiskelua ja harrastustoimintaa eri ikäisille - esimerkiksi suomen kielen kurseja maahanmuuttajille
Ähtärin Urheilijat	www.ahtarinurheilijat.fi Puheenjohtaja Jorma Tukeva	- liikunnallista harrastustoimintaa
Ähtärin Yrittäjät ry	Puheenjohtaja Reija Kaskimäki, p. 040 555 9182	- etujärjestö, joka valvoo yrittäjien ja yritysten toiminnallisia ja taloudellisia etuja kuntatasolla

Nuorisotyö	Nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja p. 040 544 2537 Nuoriso-ohjaaja p. 040 564 8646	- avoin nuorisotyö - kerhot - leirit - matkat - nuorten työllistäminen - kansainvälisyys ja nuoriso
------------	---	--

15. Kaupungissa asuvien maahanmuuttajien rooli kotouttamisessa

Ähtärissä asuvista maahanmuuttajista kootaan tarvittaessa verkosto, josta saa tarvittaessa neuvoa ja tukea maahanmuuttoasioissa.

16. Kotouttamisohjelman seuranta ja päivitys

Ähtärin maahanmuuttotoimikunta kokoontuu tarpeen mukaan vähintään kerran vuodessa, jolloin tarkistetaan sovittujen toimenpiteiden toteutumista, kaupungin maahanmuuttajien sekä maahanmuuttotyön tilanne ja tehdään mahdollisia muutoksia/päivityksiä kotouttamisohjelmaan. Samassa yhteydessä maahanmuuttotoimikunta tekee kaupungin hallitukselle kehittämissuhteita koskien kotouttamisprosessia sekä kansainvälistymisen/maahanmuuttostrategiaa.

Tämä kotouttamisohjelma hyväksytty Ähtärin kaupungin valtuustossa 12.10.2015, jonka jälkeen päivitetty tiedot hyväksynyt Ähtärin kaupunginvaltuusto 11.12.2017.

Jakelu: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, TE-toimisto